

**КОМУНАЛЬНИЙ ПОЗАШКІЛЬНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МІСЬКИЙ ПАЛАЦ ДИТЯЧОЇ ТА ЮНАЦЬКОЇ ТВОРЧОСТІ «ГОРИЦВІТ»
КРИВОРІЗЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ**

**Інструкція з охорони праці
(для сторожа)**

ОП-0022-Г-23

м. Кривий Ріг

ЗАТВЕРДЖЕНО

Директор КТНЗ «МПДЮТ «Горицвіт» КМР

Г. МІЛАНОВИЧ

наказ від 19.12.2023р. № 96

ІНСТРУКЦІЯ З ОХОРОНИ ПРАЦІ ДЛЯ СТОРОЖА

ОП-0022-Г-23

1. Загальні положення

1.1. Дія інструкції поширюється на всі підрозділи навчального закладу. Інструкція розроблена на основі ДНАОП 0.00-8.03-93 "Порядок опрацювання та затвердження власником нормативних актів про охорону праці, що діють на підприємстві", ДНАОП 0.00-4.15-98 "Положення про розробку інструкцій з охорони праці". Інструкція з охорони праці встановлює вимоги щодо безпеки життєдіяльності для адміністратора навчального закладу.

1.2. Інструкція встановлює порядок безпечного ведення робіт на робочому місці в приміщеннях, на території навчального закладу та інших місцях, де працівник виконує доручену йому роботу.

1.3. Інструкція з охорони праці є обов'язковою для виконання відповідно до Закону України «Про охорону праці» і Кодексу законів «Про працю» України. За невиконання даної інструкції працівник несе дисциплінарну, матеріальну, адміністративну та кримінальну відповідальність.

1.4. Працівники призначаються з числа осіб, які за станом здоров'я можуть виконувати відповідний вид роботи та пройшли навчання й відповідні інструктажі з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності.

1.5. Адміністрація навчального закладу здійснює страхування працівника від нещасних випадків та професійних захворювань. В разі ушкодження здоров'я працівника на виробництві, він має право на відшкодування заподіяної йому шкоди. Відшкодування здійснюється Фондом соціального страхування від нещасних випадків на виробництві відповідно до чинного законодавства.

1.6. Перед призначенням на роботу сторож навчального закладу повинен пройти медичний огляд. Для своєчасного виявлення і лікування хронічних захворювань працівники не рідше за один раз на рік підлягають плановому обстеженню. На кожного працівника навчального закладу заводиться санітарна книжка встановленого зразка.

1.7. Всі працівники (загальних професій) навчального закладу періодично, один раз на три роки проходять навчання з питань охорони праці, яке проводиться у вигляді складової частини безпеки життєдіяльності. Перевірка знань працівників навчальних закладів з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності проводиться за нормативно-правовими актами з охорони праці, санітарної, пожежної, безпеки тощо, додержання яких входить до їхніх функціональних обов'язків.

1.8. Всі новоприйняті працівники повинні пройти **вступний інструктаж**. Вступний інструктаж проводиться спеціалістом служби охорони праці. Запис про проведення вступного інструктажу робиться в журналі реєстрації вступного інструктажу з питань охорони праці, який зберігається службою охорони праці а також у наказі про прийняття працівника на роботу. Після цього проводиться остаточне оформлення новоприйнятого працівника, і направлення його до місця роботи.

1.9. До початку роботи, безпосередньо на робочому місці, кожен новоприйнятий на роботу працівник, повинен пройти **первинний інструктаж** з охорони праці. Всі працівники загальних професій проходять повторний інструктаж не рідше за один раз на 6 місяців. Результати інструктажу фіксуються в журналі інструктажів на робочому місці.

1.10. Сторож навчального закладу зобов'язаний дотримуватись правил внутрішнього трудового розпорядку, виконувати режими праці і відпочинку.

1.11. Під час роботи жінок забороняється їх залучення до підймання і переміщення речей, маса яких перевищує встановлені для них граничні норми.

1.12. На робочому місці можуть бути такі небезпечності:

- падіння під час переміщення працівника по території та в приміщенні закладу;
- ураження відлітаючими предметами;
- ураження електрострумом;
- термічні та хімічні опіки у разі пожежі.

1.13. У разі виконання робіт, які не передбачені трудовою угодою або на які не оформлюються розпорядження чи інші документи, двірник повинен одержати цільовий інструктаж на робочому місці.

1.14. Сторож навчального закладу повинен знати правила пожежної безпеки і вміти користуватися первинними засобами пожежогасіння (вогнегасниками) та мати навички в наданні першої (долікарської) допомоги.

2. Вимоги безпеки перед початком роботи

2.1. Сторож Палацу зобов'язаний:

- завчасно прийти на роботу;
- оглянути приміщення (територію), перевірити наявність замків, чи не має пошкодження плombs, вікон та дверей приміщень, будівель і споруд, несправностей освітлення.

2.2. Заступаючи на чергування, перевірити:

- справність телефонного зв'язку, наявність засобів пожежогасіння;
- наявність та справність засобів аварійного освітлення при перебоях електропостачання;
- справність систем газо-, водо- та електропостачання, освітлення;
- наявність ключів від усіх приміщень (території).

2.3. Прийняти чергування в установленому порядку, з'ясувати всі недоліки в роботі попередньої зміни й заходи щодо їх усунення, про всі нововведення, якщо вони були.

- виконувати правила внутрішнього трудового розпорядку;
- знати номери телефонів виклику пожежної частини (101), поліції (102), швидкої допомоги (103);
- знати територію закладу та всі об'єкти, які на ній розташовані;
- знати розташування пожежних гідрантів;
- уміти надавати першу медичну допомогу потерпілим від нещасних випадків;
- уміти користуватися первинними засобами пожежогасіння.

2.4. У разі виявлення порушень або несправностей вжити заходів щодо їх усунення, а за необхідності – повідомити директора закладу, або особу, яка його замінює.

3. Вимоги безпеки під час виконання робіт

3.1. Виконувати роботу згідно зі своїми функціональними обов'язками дотримуючись вимог діючих інструкцій з безпеки життєдіяльності на робочому місці.

3.2. Підтримувати робоче місце в належному порядку, не загромождувати проходи й робоче місце сторонніми предметами тощо.

3.3. Дотримуватись безпечних прийомів і методів праці.

3.4. Не допускати переохолодження тіла від руху повітря (протягів, вентиляції) для запобігання можливого захворювання.

3.5. Через кожні 2-3 години роботи стоячи робити короточасні перерви на 5-10 хвилин, для відпочинку використовувати зручний стілець.

3.6. При використанні електричного та іншого обладнання, устаткування, апаратів, засобів механізації та пристосувань вартівник (сторож) повинен керуватись правилами й інструкціями, що викладені в паспортах (технічних описах) на ці прилади й апарати, обладнання, устаткування.

3.7. Перед вмиканням електроприладів та іншого електроустаткування вартівник (сторож) повинен перевірити відповідність напруги приладу (вказується в паспорті приладу) напрузі в живлячій електромережі, а також наявність заземлення.

3.8. Стежити за збереженням майна в приміщеннях та на території закладу, запобігати проникненню в приміщення (на територію) сторонніх осіб під час виконання своїх службових обов'язків.

3.9. Не менше одного разу за час чергування, не враховуючи прийом та здавання чергування, перевірити стан приміщень і території закладу.

3.10. Не відволікатись самому на сторонні розмови як з відвідувачами, так і з працівниками закладу, і не відволікати інших працівників від виконання своїх службових обов'язків.

3.11. При необхідності вступати в контакт як з відвідувачами, так і з працівниками закладу. Для здійснення своїх службових обов'язків у приміщеннях чи на території установи бути ввічливим, уникати провокування конфліктних ситуацій, дотримуватись правил поведінки в громадських місцях.

3.12. При правопорушеннях або конфліктних ситуаціях оцінити обставини, у жодному випадку не наражати себе на небезпеку.

3.13. Уникати конфліктних ситуацій з відвідувачами, бути до них уважним.

3.14. Забороняється:

- спати під час чергування;
- виходити за межі приміщення (території) закладу, палити, вживати алкогольні напої та наркотичні речовини;
- знімати огороження траншей і котлованів та вимикати в нічний час освітлення проходів і проїздів через них;
- проходити й знаходитись під піднятим вантажем;
- використовувати саморобні опалювальні прилади або інше електрообладнання, що не є власністю закладу;
- виконувати будь-які сторонні роботи під час чергування, особливо з застосуванням електроінструменту, легкозаймистих матеріалів тощо в особистих цілях;
- вмикати електроустаткування мокрими руками;
- відкривати й знімати запобіжні пристрої, огороження під час роботи устаткування, обладнання тощо;
- самостійно усувати несправності устаткування, обладнання; при виявленні несправностей негайно припинити роботу й викликати спеціаліста, що здійснює їх обслуговування;
- користуватись обладнанням, устаткуванням, приладами, апаратами тощо без попереднього навчання роботі з ними;
- працювати при недостатньому освітленні;
- передоручати свою роботу іншим особам.

4. Вимоги безпеки після закінчення роботи

4.1. Наприкінці чергування вартівник (сторож) зобов'язаний:

- перевірити приміщення (територію) закладу, обладнання на відсутність пошкоджень, несправностей;
- привести до ладу своє місце чергування.

4.2. Після закінчення чергування вартівник (сторож) зобов'язаний:

- вимкнути вентиляцію та місцеве освітлення;

– здати зміну в установленому порядку.

4.3. Про виявлені недоліки повідомити директора закладу або особу, яка його замінює.

5. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях

5.1. У разі будь-якої аварійної ситуації сторож повинен при виявленні небезпечної ситуації (пожежа, землетрус, радіаційна небезпека, неполадки в електрогосподарстві, поранення інструментом, падіння з висоти, падіння у відкриті люки тощо) для свого життя та життя оточуючих заспокоїтись, оцінити важкість аварійної ситуації. Не усувати самому несправностей електромережі та електрообладнання, а негайно відключити від мережі електрообладнання.

5.2. При виявленні пожежі негайно викликати пожежну частину за телефоном **101**, повідомити директора або особу, яка його замінює.

5.3. Не допускати в небезпечну зону сторонніх осіб.

5.4. При появі сторонньої особи, яка застосовує протиправні дії щодо його безпеки життєдіяльності або оточуючих, викликати поліцію за телефоном **102**.

5.5. У випадку травмування дітей або працівників закладу освіти під час навчально-виховного процесу необхідно викликати швидку допомогу **103** або, за необхідності, надати першу долікарську допомогу.

Дії сторожа при наданні першої долікарської допомоги

Схема послідовності дій при наданні першої долікарської допомоги:

1. Вивести потерпілого з оточення, де стався нещасний випадок.
2. Вибрати потерпілому найбільш зручне положення, що забезпечує спокій.
3. Визначити вид травми (перелом, поранення, опік тощо).
4. Визначити загальний стан потерпілого, встановити, чи не порушені функції життєво-важливих органів.
5. Розпочати проведення необхідних заходів:
 - зупинити кровотечу;
 - зафіксувати місце перелому;
 - вжити реанімаційних заходів (оживлення): штучне дихання, зовнішній масаж серця;
 - обробити ушкоджені частини тіла.
6. Одночасно з наданням долікарської допомоги необхідно викликати швидку допомогу або підготувати транспорт для відправки потерпілого до найближчої медичної установи.
7. Повідомити адміністрацію навчального закладу про те, що трапилось. Важливо знати обставини, за яких сталася травма, умови, які спонукали до її виникнення, та час, годину і навіть хвилини, особливо, коли потерпілий втратив свідомість.

У разі різкого порушення або відсутності дихання, зупинки серця негайно зробити штучне дихання, та зовнішній масаж серця і викликати за телефоном **103** швидку медичну допомогу.

Дії при ураженні електричним струмом:

- необхідно негайно звільнити потерпілого від дії електричного струму, відключивши електрообладнання від джерела живлення, а при неможливості відключення — відтягнути його від струмопровідних частин за одяг, застосувавши підручний ізоляційний матеріал;
- при відсутності в потерпілого дихання й пульсу необхідно зробити йому штучне дихання та непрямий (зовнішній) масаж серця, звернувши увагу на зіниці. Розширені зіниці свідчать про різке погіршення кровообігу мозку. При такому стані оживлення починати необхідно негайно, після чого викликати швидку медичну допомогу **103**.

Дії при пораненні:

- для надання першої допомоги при пораненні необхідно розкрити індивідуальний пакет і накласти стерильний перев'язувальний матеріал; якщо індивідуального пакета не буде, то для перев'язки необхідно використати чисту тканину (носову хустинку тощо). На те місце тканини, що приходить безпосередньо на рану, бажано накласти декілька крапель розчину йоду, щоб одержати пляму розміром більше за рану, а після цього накласти тканину на рану. Особливо важливо застосовувати розчин йоду зазначеним чином при забруднених ранах.

Дії при переломах, вивихах, ударах, розтягненні:

- при переломах і вивихах необхідно пошкоджену кінцівку закріпити шиною, фанерною пластинкою, палицею, картоном або іншим подібним предметом. Пошкоджену руку можна також підвісити за допомогою перев'язки або хустки до шиї та прибинтувати до тулуба; при передбачуваному переломі черепа (несвідомий стан після удару голови, кровотеча з вух або рота) необхідно прикласти до голови холодний предмет (грілку з льодом, снігом чи холодною водою) або зробити холодний компрес;

- при підозрі перелому хребта необхідно потерпілого покласти на дошку, не підіймаючи його, чи повернути потерпілого на живіт обличчям униз, наглядаючи при цьому, щоб тулуб не перегинався, з метою уникнення пошкодження спинного мозку; при переломі ребер, ознакою якого є біль при диханні, кашлі, чханні, рухах, необхідно туго забинтувати груди чи стягнути їх рушником під час видиху.

Дії при опіках кислотами й лугами:

- при потраплянні кислоти або лугу на шкіру пошкоджені ділянки необхідно ретельно промити цівкою води протягом 15-20 хвилин, після чого ушкоджену кислотою ділянку обмити 5%-вим розчином питної соди, а обпечену лугом - 3%-вим розчином борної кислоти або розчином оцтової кислоти.

- при потраплянні на слизову оболонку очей кислоти або лугу, очі необхідно ретельно промити цівкою води протягом 15-20 хвилин, після чого промити 2%-вим розчином питної соди, а при ураженні очей лугом - 2%-вим розчином борної кислоти.

- при опіках порожнини рота лугом, необхідно прополоскати 3%-вим розчином оцтової кислоти або 3%-вим розчином борної кислоти, при опіках кислотою - 5%-вим розчином питної соди.

- при потраплянні кислоти до дихальних шляхів, необхідно дихати розпиленням за допомогою пульверизатора 10%-вим розчином питної соди, при потраплянні лугу - розпиленням 3%-вим розчином оцтової кислоти.

Дії при теплових опіках:

- при опіках вогнем, парою, гарячими предметами в жодному разі не можна відкривати пухирі, які утворюються, та перев'язувати опіки бинтом;

- при опіках першого ступеня (почервоніння) обпечене місце обробляють ватою, змоченою етиловим спиртом;

- при опіках другого ступеня (пухирі) обпечене місце обробляють спиртом, 3%-м марганцевим розчином або 5 %-м розчином таніну;

- при опіках третього ступеня (зруйнування шкірної тканини) накривають рану стерильною пов'язкою та викликають лікаря.

Дії при кровотечі:

- для того, щоб зупинити кровотечу, необхідно підняти поранену кінцівку вгору, кровоточиву рану закрити перев'язувальним матеріалом, складеним у клубочок, придавити її зверху, не торкаючись самої рани, потримати протягом 5 хвилин; якщо кровотеча зупинилася, то, не знімаючи накладеного матеріалу, поверх нього покласти ще одну подушечку з іншого пакета чи шматок вати й забинтувати поранене місце (з деяким натиском);

- при сильній кровотечі, яку не можна зупинити пов'язкою, застосовується здавлювання кровоносних судин, які живлять поранену область, за допомогою згинання кінцівок у суглобах, а також пальцями, джгутом або закруткою;

- при великій кровотечі необхідно терміново викликати лікаря.

РОЗРОБЛЕНО

*(керівник структурного
підрозділу)*

ПОГОДЖЕНО:

*Інженер з охорони
праці*

(АДАМОВА Л.)

*Інструкцію отримав(ла)
і з її змістом ознайомлений(а)*
